

p IZBORI i marketing

POLITIČKE VEZE

GLASNOGOVORNIK VLADE I HTV-a

Krešimir Macan 1994. s Tuđmanom, u doba kad je bio načelnik Odjela za informiranje (gore), i 2003. sa Stipom Mesićem i Mirkom Galićem na ručku nakon obilaska gradilišta Dalmatine (dolje)

OZBILJNA PRIPREMA

Krešimir Macan kaže da ga je Željko Kerum angažirao početkom ožujka te da se splitski tajkun počeo pripremati za izbornu kampanju ranije i ozbiljnije od većine drugih kandidata i stranaka

' ŽELJKO KERUM JE ČOVJEK S VELIKOM ENERGIJOM, tako da rad

GURU Kerumove **IZI**

KREŠIMIR MACAN,
stručnjak za krizne
komunikacije, vodio je
pobjedničke kampanje Željka
Keruma, Borisa Miletića i Ivana
Jakovčića i dokazao važnost
dobrog PR-a u izborima

RAZGOVORAJ ROBERT BAJRUSI
Sudionik MARIO STRMOTIĆ

'Rezultate izbora nisu kreirale stranke, već ljudi koji znaju svoj posao. Izborne kampanje su poput rata, moraš imati strategiju i taktiku. Mnogi to nisu shvatili, recimo Tonino Picula u Velikoj Gorici ili Plinio Cuccurin u Istri, koji je imao potencijal, a ipak je izgubio", rezimirao je u ponedjeljak ujutro Kresimir Macan, stručnjak za krizne komunikacije, koji je vodio pobjedničke kampanje Željka Keruma u Splitu, istarskog župana Ivana Jakovčića i Borisa Miletića, gradonačelnika Pule.

Rezultati njegovih klijenata opravdavaju zadovoljstvo: u Puli su izbori dobiveni u prvom krugu, a u Splitu i Istarskoj županiji osvojeno je 60 posto glasova. Macan je posebno ponosan na Keruma, s kojim suraduje od jeseni 2008., i koji je hametice potukao Ranka Ostojića, unatoč iznimno negativnoj kampanji iz SDP-a, u kojoj su se na račun novoga gradonačelnika širile uvrede, među inima i da je - čoban. "Naš je uspjeh i to što nismo htjeli biti nekulturni. Sada se vidi tko je ostao na razini, a tko je pravi čoban", kazao je Macan. Ta ocjena neće popraviti loše mišljenje SDP-a o njemu otkako je 2007. optužio Zinku Bardić za gubitak izbora, napustio Madison i osnovao vlastitu tvrtku Manjgura. Sada se koncentriira na predsjedničke izbore, gdje također ima klijenta za kojeg vjeruje da će pobijediti, ali kako kaže, zbog ugovora ne smije otkriti o kome se radi.

NACIONAL: Zašto ste radili s Kerumom čija medijska slika nije niti približno pozitivna?

- On je vrlo inteligentan i ima puno ideja. Prebrzo razmišlja, lako prelazi s jedne na drugu temu, i na prvom susretu shvatio sam da medijska slika ne predstavlja stvarnog Keruma. Ja sam još u rujnu prošle godine javno rekao da je on apsolutni favorit lokalnih izbo-

ra u Splitu, na što su se mnogi posprešno nasmijali.

NACIONAL: Kada ste započeli suradnju?

- Upoznali smo se u rujnu prošle godine, a kampanju smo pokrenuli početkom ožujka. Željko uvijek ponavlja da ako nešto ne zna, onda traži ljude koji to znaju, tako je on tražio ljude s kojima može surađivati na izborima. On je vidio moje stavove o političkim kampanjama u Hrvatskoj, brzo smo našli zajednički jezik i počeli razgovarati o projektu lokalnih izbora. Evo samo na ovom detalju vidi se koliko se on na vrijeme i ozbiljno pripremao za izbore, za razliku od većine stranaka i kandidata.

NACIONAL: Koliko ima istine u tezi prema kojoj je vaša glavna uloga sprečavanje Kerumovih javnih uloga, koji su ponekad na rubu blamaže?

- Željku Kerumu nitko ne može određivati što će i kada govoriti ili raditi, iako je više puta i on sam priznao kako mu je temperament najveća mana, i da će na tome morati raditi. Kada se to spoji s osjećajem za nepravdu koje je bilo dosta u medijskom pokrivanju izbora, nekad dobijete burnu reakciju. Željko će se sa svime time bolje nositi nakon izbora, jer je kampanja uistinu bila prljava.

NACIONAL: Njegovi protivnici upozoravali su da je glas za Keruma glas za HDZ. Koliko je istinita ova hipoteza?

- Željko je nekoliko puta istaknuo kako on nije političar nego da je u koaliciji s narodom. Ostvario je izuzetno dobre rezultate i u Splitu i u Splitsko-dalmatinskoj županiji, i to dokazuje da doista iza sebe ima narod uz čiju će pomoć gurati kvalitetne projekte. U razvoju događaja i SDP i HDZ će biti promatrači.

NACIONAL: Koja je u svemu ovome bila vaša uloga?

- Podrška izbornom stožeru koji je uspješno vodio Jure Šundov da postavi kampanju po svim pravilima profesije, te da je potom izvedemo bez pogreške. Dakle od on-line kampanje, koja je jedna od najboljih na ovim izborima, do predizbornih skupova i promatranja izbora. Na sve se nadovezao Željko, koji je osobnim pristupom kampanji, kroz svojevrsne oglase, dnevnik pisan "narodnim" jezikom, uspio pokazati Splitsčanima u kojem smjeru želi voditi

jim predstavlja iskustvo koje se nikakvim novcem ne može platiti'

IZBORNE KAMPANJE

p IZBORI i marketing

KREŠIMIR MACAN u pratnji Ivice Račana, koga je u Dubrovniku dočekala gradonačelnica Dubravka Šuica, 2003.

Split. On je o svemu odlučivao, ali uvijek saslušavši što mu imamo reći.

NACIONAL: Je li velika razlika u radu s Kerumom od suradnje s istarskim županom Ivanom Jakovčićem, koji je etabliran političar?

- Točno, ali i to je bio veliki profesionalni izazov. Ovo je prvi put da je Jakovčić morao ići u osobnu kampanju jer do sada je uvijek išao s IDS-ovom kampanjom ili nekom koalicijskom listom. Tada su mu različite koalicijske kombinacije omogućavale pobjedu, a ovoga puta je osobno morao odnijeti pobjedu.

POLITIČKA KOMUNIKACIJA

NACIONAL: Dok ste u Splitu radili kampanju za tajkuna Željka Keruma, u Istri ste pomagali Jakovčiću, koji se suprotstavio tamošnjem tajkunu Pliniu Cuccurinu?

- Svaka je kampanja priča za sebe, nema šprance, pa smo željeli vidjeti vrijedi li ono za što se zalazemo u kampanjama u dvije posve oprečne kampanje. Jakovčićevu kampanju sam dobio, jer sam radio kampanju za gradonačelnika Pule Borisa Miletića koji je izbore dobio uvjerljivo u prvom krugu. Na Miletićevu inicijativu, kasnije smo se uključili i u kampanju za Istarsku županiju.

NACIONAL: Koliko u PR-u ima etike, recimo vaši klijentu su i tvrtka Rockwool, za koju većina lokalnog stanovništva vjeruje da ugrožava ekološku ravnotežu u Istri?

- S Rockwoolom smo radili, ali danas većinu PR poslova obavlja njihova služba za odnose s javnošću. Rockwool je ogledni primjer kako se pogreškama u komunikaciji može napraviti ogromna šteta u odnosima s lokalnom zajednicom. Uvjerem sam da Rockwool ne zagađuje i da nisu imali nikakve skrivene namjere, ali napravili su niz pogrešaka u koracima i pogoršali odnose sa susjedima. Sada je jako teško vratiti izgubljeno povjerenje. Bez etike se u PR-u ne može poslovati. Nikada ne bih radio s ljudima za koje znam da svjesno krše zakone ili imaju skrivene namjere.

NACIONAL: Odnosi li se to i na političare?

- Meni je važno razmišljati na sličan način poput osoba s kojima surađujem. Boris Miletić je mlada zvijezda u usponu, političar kakvih bi trebalo biti

više, i to me motiviralo da počnemo zajedno raditi. Željko Kerum je "munjara" i čovjek s tolikom energijom, tako da rad s njim predstavlja iskustvo koje se nikakvim novcem ne može platiti. Imali smo teških trenutaka, ali njegova energija i iskustvo su fascinantni. S Jakovčićem me zanimalo možemo li napraviti spoj konzervativne i moderne političke komunikacije, i mislim da smo u tome uspjeli.

NACIONAL: Kada ste se počeli baviti odnosima s javnošću, PR-om?

- U PR-u sam od 1991. Moj prvi posao bila je objava pada Vukovara. Sjednica Vlade trajala je satima i nitko nije znao što treba reći javnosti. Bio sam tajnik u Ministarstvu informiranja, a u mojoj se sobi nalazio Reutersov dopisnik koji je čekao ministra i slušao moje razgovore, od kojih su neki bili s Vukovarcima. Nakon nekoliko sati pitao me je li Vukovar pao. U PR-u nema laganja, ali ne morate uvijek reći sve do kraja, pa sam se odlučio za formulu "nema vojnog rješenja za spas Vukovara", što su oni i prenijeli, no svi su znali da je Vukovar pao. Vesna Škare Ožbolt mi i dan danas sa smijehom prepričava da je Tuđman vikao - "Tko je taj idiot".

NACIONAL: Kraj 90-ih, kada ste postali glasnogovornik HTV-a, predstavlja jedan od najmračnijih perioda ondje?

- Bilo je to vrijeme kada se HTV pokušao liberalizirati, a moja zadaća je bilo pružanje pomoći generalnom direktoru Ivi Vrkčiću. Baš zbog Vrkčića HTV je 1999. bio tolerantiji, a svoj vrhunac doživjela je u eri Mirka Galića. Nažalost, HTV je napravio krug, i sada je stanje kao prije mog dolaska na Prisavlje.

POGREŠNA PREZENTACIJA

NACIONAL: Kako ste postali medijski savjetnik Ivice Račana?

- Poznanik sam i kolega s njegovim sinom Ivanom, s kojim sam razgovarao o tome zašto bolje ne komuniciraju rezultate koji su meni vidljivi, i onda me Ivice Račan pozvao na sastanak. Mene zanimaju fenomeni u politici, dakle, politička komunikacija, a pratim i svjetske trendove. Ivice

Račan je proveo bolne reforme da bi spasio državu od kolapsa i postigao dobre rezultate, ali ih nije znao javno prezentirati.

NACIONAL: Kako onda objašnjavate Račanov izborni poraz?

- Račan je izgubio jer nije napravio izbornu kampanju kakvu je 2001. proveo Tony Blair, pa ju je onda napravio 2007. Ivo Sanader. Račan je trebao provesti kampanju "Idemo dalje" i pokazati novu autocestu, smanjenje nezaposlenosti i 5-postotni gospodarski rast godišnje, i na taj način predstaviti što je sve njegova vlada napravila u četiri godine.

PROPUŠTENE PRILIKE

NACIONAL: Kako biste opisali javne nastupe Milanovića i Sanadera?

- Sanader je vrhunski komunikator koji i kad nema rezultata, zna ispričati priču. Na zadnjim parlamentarnim izborima našao se u poziciji gubitnika i trebao je biti poražen, a na kraju ih je dobio. I ovi izbori su pokazali da je on jedini političar u Hrvatskoj koji je shvatio kolika je moć komunikacije. To me ne čudi kada znam da je surađivao s PJ Marom, koji je u Irskoj pobijedio tri puta zaredom. Ivo je rođeni komunikator, a znao je i primjeniti sugestije koje su mu davali najbolji PR stručnjaci na svijetu. Njegov problem je da tu vrhunsku komunikaciju treba svejedno potkrijepiti rezultatima, a to mu očigledno ide malo teže.

NACIONAL: Što je s Milanovićem?

- U SDP-u računaju da se neke stvari automatski podrazumijevaju. To je netočno. Izbori se ne dobivaju, oni se uzimaju. Protivnik vam nikada neće prepustiti vlast, a osim toga u SDP-u su izabrali potpuno promašene teme, poput glasanja dijaspore. To jest tema koja nervira hrvatske bira-

'Kerumova energija i iskustvo doista su fascinantni', kazao je Krešimir Macan

če, ali nije mogla mobilizirati ljude u dovoljnom broju da glasuju protiv HDZ-a, a istovremeno je mobilizirala hadezeovo biračko tijelo. Zoran se za novo mlado lice drži prepaletno, distancirano, npr. priča francuski u Saboru i ljudi ne mogu s njim uspostaviti onu komunikaciju koju imaju Sanader, Nino Jakovčić, Bantić ili Kerum. On je imao veliku priliku, ali ne znam zbog čega je nije iskoristio.

NACIONAL: Nakon ovakvih ocjena ne iznenađuje da ste na web-stranici svoje agencije napisali "U SDP-u me ne mogu vidjeti ni nacrtanog"?

- Ne mogu me vidjeti jer i njima stalno govorim ovo što sam sada rekao i vama, a kao što znate, najlakše je ubiti glasnika, makar ćete potom izgubiti izbore. Napisao samo to malo oštrije jer su u Jutarnjem listu objavili lažan tekst kojim su mi željeli zaljepiti naljepnicu da i dalje radim s SDP-om. To nije točno, radio sam za Račana, ali već dvije godine nemam poslovne veze s SDP-om. No ondje ima dragih i kvalitetnih ljudi i prijatelja s kojima sam izvanredno surađivao, pa me to ne sprječava da i dalje s njima ponekad bistrim politiku, a ponekad i pomažem dobiti izbore, kao Mihaelu Zmajloviću, novom gradonačelniku Jastrebarskog.

” U SDP-u krivo misle da se neke stvari podrazumijevaju